

Samlad rapport- Slite

Fastställt av regionstyrelsen
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2026-03-31
Gäller 2025
Ärendenr RS 2025/2312
Version [1.0]

Samlad rapport- Slite

Innehåll

Samlad rapport- Slite.....	1
1. Uppdraget	2
2. Teknisk- och samhällsbyggnadsförvaltningen	2
Mark och exploatering	3
Genomfört markanvisning med tomträtt för byggemenskap (MEX)	3
På uppdrag av Socialförvaltningen ta fram förstudie för mark till ett särskilt boende för äldre.....	3
Park- och trafikavdelningen.....	3
Vatten- och avfallsavdelningen	4
Fastighetsavdelningen (FFA)	4
Hamnavdelningen	5
Avdelningen Samhällsplanering	5
3. Socialförvaltningen	6
4. Utbildning och arbetslivsförvaltningen.....	6
5. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	7
6. AB Gotlandshem.....	7
7. Regionstyrelseförvaltningen.....	8
7.1 Kultur och fritidsavdelningen	9
7.2 Avdelningen för regional utveckling	10
Landsbygdsutveckling	10
Tillståndsprousser	11
Projekt Slite 2030	11
Kompetensförsörjning	11

1. Uppdraget

Regionstyrelsen gav den 19 november 2025 följande uppdrag (RS § 468):

"Regiondirektören, med hjälp av avdelningen för regional utveckling, får i uppdrag att framgent samordna och följa upp förvaltningarnas processer och aktiviteter avseende Slite. Förvaltningen ska återkomma till regionstyrelsen angående möjlig resurssättning av uppdraget."

Tidigare har förvaltningen rapporterat på ärende (2025-04-15, §148, RS 2025/1061)

"Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återge en samlad rapport av pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i orten Slite, och därefter fortlöpanande uppföljning till det regionala utvecklingsutskottet." men avser vidare att rapportera på ärende RS 2025/2312 i stället. Uppdateringar i denna rapport sen senaste REGU i januari är markerade med gult.

Region Gotland har flera olika roller kopplat till ursprungliga uppdragets formulering, myndighetsutövning, samhällsbyggnad, koncernens interna utvecklingsambitioner och det regionala utvecklingsuppdraget. Det finns flera aktörer som regionen möter på olika sätt beroende på process, företaget Heidelberg Materials (HM) och platsen Slite.

Uppdraget har kommit till regionstyrelseförvaltningen med anledning av HM:s omställning av sin fabrik i Slite, och vad det innebär för platsen Slite och Gotland och hur det i sin tur påverkar kommunala och regionala processer. HM har fått beslut på ett 30-årigt brytningstillstånd i Slite (maj 2025, som har överklagats). Beslutet är en viktig pusselbit i företagets planer på att bygga en CCS-anläggning (Carbon Capture and Storage) för att ställa om sin fabrik. HM:s tidsplan har varit att ha en färdig CCS-anläggning år 2030 vilket kräver byggstart 2027. HM har meddelat att de, efter att ha skjutit tidplanen för byggstart på 1–1,5 år på grund av ökade kostnader för byggnationen, nu även beslutat att pausa byggnationen.

Oavsett utveckling av fabriken står Slite inför en omställning i och med de särskilda förutsättningar som tätorten har. De förutsättningarna skiljer sig från övriga tätorter på Gotland då Slite historiskt och än idag utvecklas och fungerar tätt sammankopplat med industrin som gått från att vara lokal till internationell. Det är en anledning till att Projekt Slite 2030 behöver påbörjas och fortgå trots paus för CCS-anläggningen. Förstudien *Dialog för Slites framtid* har visat att det finns ett starkt lokalt engagemang i lokalsamhället, men också att samhällsutvecklingen inte upplevs som inkluderande för alla och att vissa grupper riskerar att hamna utanför de processer som formar Slites framtid. Bristande tillit och otydliga former för dialog kan i förlängningen påverka den sociala sammanhållningen och upplevelsen av trygghet i lokalsamhället, vilket understryker behovet av långsiktiga och inkluderande former för dialog och samverkan, oberoende av tidplanen för större industrisatsningar.

I kapitel 2-7 följer en presentation av pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i Slite per förvaltning respektive GotlandsHem.

2. Teknisk- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen har flera verksamheter och uppdrag i Slite. Nedan följer de sorterade per organisatorisk avdelning.

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen har också listat utmaningar och kritiska frågor utifrån processer som beskrivs i kapitlet:

- Tidplan för detaljplan beroende av HM miljötillstånd. Detaljplanearbetet är pausat vad gäller fabriken. Heidelberg har kontaktat Region Gotland ang diskussion om Storgatan och eventuell ändring av detaljplan för att möjliggöra sådan.
- Flera riksintressen som måste avvägas (natur, försvar, mineral, farleder).
- Trafik: Storgatans avstängning påverkar tillgänglighet och trygghet.
- Miljö: Bullerproblem kvarstår. Luftkvalitet behöver utredas.
- Delaktighet: Behov av tidig och inkluderande dialog med allmänheten.
- Ekonomi: Behov av en kommunal ekonomi för genomförande av eventuell detaljplan, anpassning av infrastruktur efter en eventuell stängning av delar av Storgatan. Samt möjlighet att erhålla exploateringsbidrag från Heidelberg materials.

Mark och exploatering

Genomfört markanvisning med tomträtt för byggemenskap (MEX)

Den 12 december 2024 beslutade regionstyrelsen om markanvisningsavtal för en byggemenskap i Slite på fastigheten Othem Rakan 6. Syftet med markanvisningsavtalet är att ge riktlinjer och lägga fast förutsättningar för den fortsatta exploateringen av anvisat område och tilldelning av mark för bebyggelse.

Markanvisningens option är giltig under tre års tid från den dag då regionstyrelsens beslut om att godkänna avtalet vann laga kraft. Markanvisningen kan senare ske genom tomträttsupplåtelse med friköpsrätt, eller genom överlåtelse. Om tomträtt- eller köpeavtal inte har upprättats inom optionstiden, upphör markanvisningsavtalet att gälla. Priset för fastigheten ska beräknas utifrån marknadsvärdet vid tidpunkten för upplåtelse- eller överlåtelseavtalets upprättande. Reglering av genomförande- och kostnadsansvar sker i kommande markgenomförandeavtal mellan parterna. Markgenomförandeavtal ska tecknas innan marken överlåtes eller upplåts till motparten. En tomträttsupplåtelse till föreningen innebär mindre omedelbara ekonomiska insatser för finansiering, vilket underlättar för föreningen att genomföra byggprojektet. En byggemenskap kan inte förväntas ha samma ekonomiska kapital som andra exploatörer. Möjlighet att friköpa fastigheten kommer att finnas om föreningen önskar det.

På uppdrag av Socialförvaltningen ta fram förstudie för mark till ett särskilt boende för äldre

Mark- och exploateringsavdelningen genomför på uppdrag av socialförvaltningen en förstudie för att hitta lämplig mark för ett särskilt boende för äldre i Slite. Mark- och miljöundersökning har genomförts och förstudien har redovisats i socialnämnden och godkänts av regionstyrelsen.

Park- och trafikavdelningen

- Stranden, skötselavtal fortlöper med föreningen Slite Intresseförening.

- Lekplatsen, förvaltningen tog emot ett provsvar som påvisade att platsen inte var lämplig för lekplats. Efter det har två nya platser setts ut som tas vidare i dialog med Slite intresseförening och ortens skolor. Förvaltningen har nu valt att utveckla lekplatsen på torget framför biblioteket. Dialog om lekplatsen har hållits med Slite Intresseförening och allmänheten. Planerad anläggning av lekplats i april 2026.
- Väderkvarnen på Lotsbacken, ägs av Region Gotland och ligger på parkmark. Förslag på eventuellt skötselåtagande diskuteras våren 2026 på initiativ från Slite intresseförening. Besiktning och presentation av åtgärder är nästa steg. Vid det mötet kommer enhetschef park och regionantikvarie kommer att närvara.
- Lotsstationen finns intresse från Slite Intresseföreningen för att köpa. Det är Sjöfartsverkets byggnad som ligger på Region Gotlands mark (ofri grund).
- Vinterljus, längs med Storgatans östra del monterades stjärnor med LED-belysning på befintliga belysningsstolpar. GEAB bistod med att montera eluttag på hög höjd, anpassade efter stjärnornas placering. Stjärnorna tas ner i slutet av februari men ställningen sitter kvar inför nästa säsong då de sätts upp igen i november, som en återkommande aktivitet under årets mörka månader. Projekt Vinterljus ska utvärderas i samverkan med Slite Utveckling i början av mars.

Vatten- och avfallsavdelningen

Vatten och avfallsavdelningen har följande pågående verksamheter i Slite:

- Samarbete med Heidelberg angående vatten från Heidelbergs nya vattenverk.
- Överföringsledning Othem – Hide och utbyggnad Hideviken enligt dom.

Fastighetsavdelningen (FFA)

Fastighetsförvaltningsavdelning har tre fastighetsserviceenheter som ansvarar för fastighetsdriften av Region Gotlands bebygga fastigheter. En av dessa är placerade i Slite. Fastighetsservice utför mindre reparationer, tillsyn och skötsel, upphandling och kontroll av mindre underhållsarbeten och ansvarar för kvalitet och säkerhet för hyresgästerna, med mera.

I kommunhuset i Slite finns interna hyresgäster för bibliotek, teater, regionens löneavdelning, samt administration och vaccinationslokaler för socialförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Löneavdelningens avtal löper om 1 år i taget med 9 månaders uppsägning senast 31 mars årligen.

Region Gotland hyr Kilåkern 2 av fastighetsbolaget Lanthem sedan 2013 då Region Gotland sålde fastigheten till Hemsö. Hemsö sålde i sin tur fastigheten till Lanthem 2024. Vid försäljningen 2013 hyrde Region Gotland tillbaka hela fastigheten förutom boendedelar med lägenheter för seniorboende. Hyreskontraktet löper till 2033-10-31.

Region Gotland har flera verksamhet i fastigheten; vårdcentral, korttidsboende, särskilt boende samt ett produktionskök. Produktionsköket behövdes inte längre av regionens måltidsverksamhet och är sedan ett antal år tillbaka inte längre i drift utan står tomställt. Slite utveckling har vid ett antal tillfällen önskat hyra köket för lokal produktion av mat. Det har inte blivit något hyresavtal på grund av olika anledningar däremot har fastighetsförvaltningsavdelningen kommit överens med Slite Utveckling att bolaget

tillsvidare har möjlighet att hyra köket och fungera som kontaktperson gentemot företag som är intresserade av att hyra köket.

Othem Strandridaregården 1. Region Gotland äger fastigheten och mark- och exploateringsavdelningen har i uppdrag att sälja fastigheten. – Hembygdsföreningen har haft synpunkter på försäljning och idéer på hur lokalen skulle kunna användas. Region Gotland kommer att träffa dem för att höra mer om hur de tänker kring fastighetens framtid.

Hamnavdelningen

Hemavdelningen har följande verksamhet i Slite:

- Lanthamnen med Apotekskajen samt all statlig maritim verksamhet samlad vid Krokiga kajen. Inkluderat till det är ”Vikhagen” som är logistikområde för hamnverksamheten.
- Länna hamnen upplåten som tomträtt (fastighetsreglering är dock inte genomförd).
- Hamnen Sjuströmmar som är utarrenderad.

Avdelningen Samhällsplanering

Avdelningen för samhällsplanering har drivit projekt Slite innan det avslutades i december 2025.

Enligt projektdirektivet för ”Projekt Slite” (MBN 2024/139) är projektets mål att:

- *Genomföra projektet i Slite i enlighet med beslutat detaljplaneuppdrag inklusive ett kvalitetsprogram samt de delar som identifieras under processen som tillkommande delprojekt.*
- *Projektet har även som mål att följa och hålla tidplanen samt att ta vara på de erfarenheter som arbetet med en snäv tidplan ger och som kan vidareutveckla samhällsbyggnadsprocessen inom Region Gotland.*

”Projekt Slite” avgränsas i projektdirektivet enligt följande:

- *Projektet ska bedrivas i samverkan med framtagande av ny översiktsplan, markstrategi, vattentjänstplan, mobilitetsplan, energiplan, strategi för Smart Specialisering i Gotlands län och nationellt program för Fonden för en rättvis omställning 2021-2027.*
- *Utöver beslut om detaljplaneuppdrag finns flera omkringsliggande förutsättningar som en projektgrupp behöver hantera. Projektet behöver ha en samordnande roll för kommande infrastrukturutvecklingar såsom etablering av ny elförbindelse till sambället, utveckling av trafikflöden (bil, cykel och gång), hamnutveckling i samband med eventuell ny havsbaserad vindkraft och annan energiproduktion samt önskemål om utveckling av bostäder och verksamheter inom sambället.*

Projekt Slite avslutas i slutet av 2025 då Heidelberg Materials har pausat detaljplanearbetet och CCS-projektet, vilket innebär att förutsättningarna för fortsatt planering inom projektets uppdrag inte längre finns.

Det mest betydelsefulla resultatet är den Vinnovafinansierade förstudien Dialog för Slites framtid, som Region Gotland genomfört i samarbete med Linköpings Universitet,

Heidelberg Materials och lokala aktörer. Förstudien är inrapporterad och godkänd av Vinnova och utgör ett viktigt kunskapsunderlag för det fortsatta dialog- och utvecklingsarbetet i Slite, särskilt kopplat till social hållbarhet, delaktighet och dialogstruktur. Slutrapporten för genomförbarhetsstudien presenteras för REGU i mars 2026.

3. Socialförvaltningen

Socialförvaltningen har följande verksamheter i orten:

- Ett äldreboende på Kilåkern med 20 lägenheter.
- Två gruppboendestäder om 4 + 5 lägenheter.
- Kontor för biståndshandläggare på kommunhuset.
- Lokal för hemtjänst och hemsjukvård i gamla Solklintens förskola.
- Studio gul, dagverksamhet inom omsorgen LSS.
- Slite fixarna, dagverksamhet inom omsorgen LSS.
- Mobilt team boendestöd (LSS och SoL).
- Uppdrag om förstudie till MEX om mark för särskilt boende i Slite har passerat socialnämnden och är nu godkänd av regionstyrelsen vilket innebär att ett exploateringsprojekt ska initieras för berörd fastighet.

Socialförvaltningen erbjuder daglig verksamhet i Slite, Studio Gul och Slitefixarna, båda kreativa och fysiska verksamheter.

4. Utbildning och arbetslivsförvaltningen

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har följande verksamheter i Slite:

- Solklintsskolan har (16 feb 2026) 154 elever i grundskolan och av dessa går 48 även på fritids. Har kapacitet för 350 elever i grundskolan.
- Slite förskola har (16 feb 2026) 51 inskrivna barn. Har kapacitet för 110 barn i förskolan.
- Öppna förskolan i Slite öppnades 2024. I nuläget besöks den öppna förskolan kontinuerligt ca 6-8 vårdnadshavare. Under vårterminen kommer öppna förskolan att byta lokal och vara lokaliserad vid förskolan.
- Slite ungdomsgård finns i källaren på Solklintsskolan.
- Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) lyfter fram hållbar utveckling som ett centralt perspektiv. Solklintsskolans arbetar med följande projekt för att främja hållbara livsmiljöer:
 - ”Mer friluftsliv i skolan”
Projektet har en stark ambition att integrera friluftsliv, hållbarhet och utepedagogik i undervisningen. Genom ett stadi- och ämnesövergripande arbetssätt skapas meningsfulla lärsituationer med tydlig koppling till läroplanen.
Projektet uppmuntrar samarbete mellan elever i olika åldrar och främjar både praktiskt utforskande och teoretisk fördjupning.
 - ”NO-klubb för elever”
En naturvetenskapsklubb som ett alternativ på skolans val för elever i årskurs 4–9, för att kunna möta elevernas nyfikenhet, experimentlust och eget driv inom naturvetenskapsämnet, som inte begränsas av kursplanen.

Ett djupare syfte med att skapa en NO-klubb är att motverka attityder kring att naturvetenskapsämnena är tråkiga och svåra. Attitydförändringen behövs för att kunna säkra framtida rekrytering inom naturvetenskapliga området.

5. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

HSF har följande verksamheter i Slite:

- Slite vårdcentral har cirka 4 600 listade patienter, vilket motsvarar drygt 8 procent av samtliga listade på Gotland. Det är en liten vårdcentral, vilket medför flera utmaningar för verksamheten.

En målbild har tagits fram med ambitionen att öka antalet listade till cirka 6 000 personer. Denna volym bedöms som nödvändig för att skapa en hållbar och kvalitativ verksamhet. Slite vårdcentral har den högsta andelen äldre patienter på ön, vilket ställer särskilda krav på vårdutbud och kompetens.

Ett viktigt steg är att etablera en stabil ledningsstruktur. Rekrytering av en permanent verksamhetschef pågår. Dessutom är det avgörande att lyckas rekrytera specialister i allmänmedicin. Utan dessa specialister, som även kan handleda, är det inte möjligt att tillsätta ST-läkartjänster vid vårdcentralen.

Ur ett beredskapsperspektiv är det centralt att hälso- och sjukvården bedrivs på fler platser än enbart i Visby – där är Slite en viktig plats. Därför är det av stor betydelse att vårdcentralen når en verksamhetsvolym som möjliggör vård med god kvalitet.

- Folktandvårdskliniken i Slite är för närvarande pausad. Det innebär att patienterna antingen har valt annan tandläkare eller får sin tandvård på Visbykliniken under tiden. Den nyrekryterade tandvårdschefen arbetar med att ta fram en handlingsplan med flera åtgärder för att vända den negativa utvecklingen inom tandvården på Gotland – inklusive Slite.

6. AB Gotlandshem

Gotlandshem ser det som en självklarhet att bidra till utvecklingen av Slite. Dialog förs kontinuerligt med Region Gotlands planavdelning och kontakter finns med utvecklingsaktören Slite utveckling och Heidelberg materials. Allt för att jobba så synkroniserat och effektivt som möjligt och bidra till samhällsutvecklingen på orten.

Renoveringar har till viss del utförts i bland annat området Concordia men den större volymen av renovering återstår. Det första stora ROT- projektet (renovering, ombyggnad, tillbyggnad) inom Gotlandshems fastighetsportfölj i gång, dock inte i Slite. Men denna typ av större renoveringsprojekt behövs på merparten av Gotlandshems nuvarande bestånd också i Slite och har till huvuduppgift att förbättra energiprestanda och byta ut uttjänta tekniska system och delar i byggnaderna. Samtidigt kommer det leda till en förbättra boendemiljön och därmed öka trivseln.

Utöver de renoveringar som nu planeras pågår också ett aktivt sökande efter byggbar mark inom Sliteområdet. Här handlar det om både redan detaljplanlagd och med det redan

byggbar mark men också mark där detaljplaner kan komma att behövas eller behöva ändras. Köp av Ejdern 4 har genomförts där färdig detaljplan och därmed byggrätter finns. Där planeras för att befintlig byggnad ska renoveras och byggas om och därmed sker en utökning av antalet lägenheter. Försäljning av tomt har också tidigare skett där köparen färdigställt LSS-boende, vilket bidrar till social inkludering och stöd för personer med särskilda behov.

Vad gäller bostäder utifrån industrins behov ser GotlandsHem det primära att svara upp mot det långsiktiga behov som nya jobb och en områdesutveckling kan komma att ge. Hur stort detta behov kan komma att bli är svårt att idag förutse då det till stor del beror på faktorer GotlandsHem inte råår över.

GotlandsHem har sammanlagt drygt 250 lägenheter i Slite och arbetar aktivt med trygghetsskapande åtgärder utifrån behov och på förekomna anledningar. Arbetet sker i god samverkan med Socialtjänst, Polis och andra myndigheter i syfte om att värna trygga och trivsamma bostadsområden över tid. Arbetet fortsätter enligt tidigare beskrivning och utvecklingen för Heidelberg Materials satsning på CCS-anläggningen följs noggrant.

Gotlandshems satsningar på social hållbarhet i Slite har flera positiva effekter på samhället, både direkt och indirekt. De viktigaste effekterna är:

- Förbättrad boendemiljö och trygghet

Genom renoveringar och nyproduktion av bostäder förbättras den fysiska miljön, vilket bidrar till ökad trivsel och trygghet, minskad risk för socialt utanförskap samt attraktivare bostadsområden som kan locka nya invånare.

- Stärkt social sammanhållning

Satsningar som gruppboenden och LSS-boenden främjar inkludering av personer med särskilda behov. Det skapar möjlighet för alla att bo och leva i samhället, ökad förståelse och acceptans mellan olika grupper och ett mer mångfacetterat och tolerant samhälle.

- Lokala arbetstillfällen och framtidstro

Investeringar i bostadsutveckling och omsorgsfastigheter genererar nya jobb inom bygg, omsorg och service, bidrar till ökad framtidstro särskilt bland unga och personer med svagare socioekonomisk bakgrund likväl som möjligheter till samverkan med lokala företag och initiativ som "Alla behövs".

- Motverkan av utflyttning och segregation

Genom att göra Slite mer attraktiv att bo in, motverkas utflyttning till andra orter, nedgång i lokal ekonomi samt förlust av samhällsservice och engagemang.

- Samarbete och långsiktighet

Gotlandshem samarbetar med andra aktörer vilket skapar synergier mellan offentliga och privata initiativ, möjliggör långsiktiga lösningar för boende och omsorg samt bidrar till ett motståndskraftigt samhälle.

7. Regionstyrelseförvaltningen

För regionstyrelseförvaltningen redovisas uppdrag för två av förvaltningens avdelningar även om ekonomiavdelningen också har sin löneavdelning i Slite.

- Kultur och fritidsavdelningen
- Avdelningen för regional utveckling

7.1 Kultur och fritidsavdelningen

Utvecklingsprojekt på gång i Slite inom ramen för kultur och fritidsavdelningen:

- Upphandling av istider i *Slite arena* för att möjliggöra fortlevnad av ishallen.

Avtalet för köp av tid i ishallen i Slite började gälla 1 augusti 2025 efter en upphandlingsprocess. Enligt avtalet köper Region Gotland istider från vecka 40 på hösten till vecka 9 på våren, 30 timmar varje vecka till föreningar per vecka, 1 timme allmänhetens åkning måndag till torsdag och 2 timmar på lördagar och söndagar plus 15 timmar varje lovvecka. Utöver det har Region Gotland även köpt 100 timmar per år till skolans verksamhet. **Region Gotland har nu även tagit över driften av anläggningen.**

- Utveckling av *Slite teater* (underhåll och utveckling) för att fler ska kunna nyttja den.

Ärende hanterades under september av regionstyrelsen som den 30 september beslutade att teatern ska förvaltas av Region Gotland som övrigt lokalbestånd gällande lokalvård, vaktmästeri och bokning från och med 1 oktober 2025.

Byggnationen är i gång men något försenad. Scenen kommer, när allt är klart, att uppfylla Riksteaterns krav på en så kallad "*gul scen*", det vill säga kunna rymma mindre föreställningar med enklare teknik. Samtal pågår för att möjliggöra fortsatt biografverksamhet. **Förbipasserande och besökare på biblioteket har undrat vad som pågår i lokalen, varför anslag på fönsterrutorna mot torget har monterats som berättar vad som är på gång i biblioteket.**

- Slite bibliotek har fått nya bokhyllor som möjliggör utökad användning av biblioteksrummet. **De nya hyllorna tillåter mer flexibel placering, vilket gör att golvytor kan frigöras för till exempel konserter. Alla hyllor har fått ny ändamålsenlig och energivänlig belysning. Personalutrymmena har renoverats. Förfrågan att arrangera evenemang i biblioteket har ökat och till exempel har lokalen använts för författarsamtal och "boksläpp". Flera aktiviteter för barn och ungdomar erbjuds regelbundet, som till exempel "boksnack" och pyssel.**
- Communityprojektet
Projektet är initierat av kulturenhetens utvecklare inom olika konstområden. Tidigare i år var tex utvecklarna delaktiga i när Konstmuseet och unga i Bingeby målade om den gamla mataffären tillsammans med en konstnär. I Slite beskriver de arbetet som sker så här: "*Unga i Slite med omnejd är en grupp som vi har svårt att nå. Det är också ett område med socioekonomiska utmaningar och spänningar. Vi vill undersöka vilka behov som finns i området, när det gäller kulturutbud och eget skapande, men även andra anknutna samhällsfrågor. Vi vill föra dialog och samverka med olika lokala aktörer, men sätta fokus på de ungas behov (högstadiéalder) och berättelser. Detta genom att bjuda in professionella kulturskapare i en kreativ process med ungdomarna.*"

Förhoppningsvis skapas något som kan visas upp och fungera som utgångspunkt i ett samtal över generationerna, om vad Slite är och kan bli.

Kultur och fritidsavdelningen har under våren 2025 haft dialog med flertalet lokala kulturaktörer: Konstfrämjandet, biografföreningen, Nordret, ungdomsgård, Slite utvecklingsbolag, fria professionella. Besökt Slitefixarna och Solklintsskolan. Mött två årskurs 9 och en årskurs 7 för att föra dialog med eleverna om hur de ser på Slite, kulturbegreppet och vad de önskar göra. Projektet, som är ett sätt att göra ungas röster hörda i Slite, avvaktar nu svar från Solklintsskolan om huruvida de kan gå in med aktiviteter under lektionstid eller i skolans lokaler efter sista lektion.

7.2 Avdelningen för regional utveckling

Avdelningen för regional utveckling har löpande dialoger med bygden Slite inom ramen för olika uppdrag som sammanfattas i nedan punkter:

- Arbetsmodell landsbygdsutveckling.
- SAMLA – hållbara samverkansformer för landsbygdsutveckling
- Näringslivsutveckling/företagsklimat.
- Förvaltningen leder och samordnar Region Gotlands arbete med tillståndsprocesser för HM.
- Regiondirektören har fått i uppdrag (RS § 468) att med hjälp av avdelningen för regional utveckling samordna och följa upp förvaltningarnas processer och aktiviteter avseende Slite.

I och med beslutet om att pausa byggnationen av CCS-anläggningen kommer vissa frågor som direkt rör tillfällig arbetskraft och dess behov av service det innebär tillfälligt pausat. Övriga frågor för utveckling av Slite är fortfarande lika aktuella.

Slutrapporten för delprojekt Dialog för Slites framtid är användbar både för arbetet med SAMLA– Hållbara samverkansformer för landsbygdsutveckling (RS 2025/581) och projekt Slite 2030.

Landsbygdsutveckling

Inom arbetet med utveckling av Gotlands landsbygder enligt arbetsmodellen för landsbygdsutveckling sker exempelvis förbättringsdialoger med serviceorterna på Gotland. Inom utvecklingsprocessen SAMLA kan delar av dialogerna som behöver ske för omställning på platsen Slite ske.

Under budgetberedningen maj 2025 hanterades ärendet om SAMLA – samverkansformer för landsbygdsutveckling. Som en del i arbetsmodellen för landsbygdsutveckling behöver det klargöras hur lokala demokrati och delaktighet kan bli långsiktig och hållbar. Regionfullmäktige har beslutat (RF § 109 RS 2025/7) att finansiera en start på uppbyggnad av struktur för samverkan och gemensam organisering enligt följande beslut i regionstyrelsen (RS §264 RS 2025/581). Regionfullmäktige beslutade att tilldela 0,9 miljoner kronor under 2026 för uppdraget.

- *Under förutsättning att regionfullmäktige beslutar om budget i enlighet med äskandet i ärendet får regiondirektören i uppdrag att i samverkan med lokala utvecklingsaktörer, GUBIS, Hela Sverige*

ska leva och Svensk Handel Gotland, utforma samverkansformer för landsbygdsutveckling där Bygdsam-modellen kan vara ett alternativ. Samverkansformerna ska stärka det utvecklingsarbete som redan pågår i det gotländska civilsamhället. Uppdraget återrapporteras till regionstyrelsen i november 2025.

- *Under förutsättning att regionfullmäktige beslutar om budget i enlighet med äskandet i ärendet får regiondirektören i uppdrag att ta fram förslag till beslut om fortsatt finansiering av nya samverkansformer på Gotland för år 2027-2029. Uppdraget återrapporteras till budgetberedningen 2026.*

Tillståndprocesser

2022 sökte Heidelberg Materials ett långt täktillstånd på 30 år. Det beviljades i maj 2025. Tillståndet överklagades och Mark- och miljööverdomstolen beslutade i november 2025 att inte bevilja prövningstillstånd. Detta är dock överklagat till högsta domstol. HMs befintliga tillstånd gäller till utgången av 2026.

HM lämnade i mitten av 2024 in ansökan om fabrik, hamn, muddring och CCS-anläggning. Den ansökan har dock inte domstolen kungjort.

Projekt Slite 2030

I och med avslutet av projekt Slite har projekt Slite 2030 börjat formas. Arbete har till syfte att samordna och följa upp förvaltningarnas processer avseende Slite. **Hur arbetet kommer drivas beskrivs i dagens tjänsteskrivelse.**

Kompetensförsörjning

Avdelningen regional utveckling hade i början av oktober fört samtal med HR-verksamheten för HM angående etablering av CCS-anläggningen och dess effekter på kompetensförsörjning och arbetsmarknad. I och med beslutet om att pausa CCS-anläggningen så var det svårt att fullfölja mötets syfte med att identifiera behoven av kompetens. **Region Gotland kommer kontinuerligt träffa HM i frågan om kompetensförsörjning.**

Region Gotland (strateg regional utveckling och HR-strateg) genomförde tillsammans med representanter från UUCG och Tillväxt Gotland ett läroprojekt (<https://www.reglab.se/projekt/attrahera-och-behalla/>) kring internationell talangattraktion under hösten 2025 under ledning av Reglab (forum för lärande om regional utveckling), som ett led i att öka kunskapen om vad det innebär. Kunskaper och insikter från läroprocessen kommer att sammanfattas i början av 2026 för att därefter rekommendera hur regionen och utvecklingsaktörer kan arbeta framåt. Ett av skälen till deltagande i läresan är etableringen av utländsk kompetens i anslutning till HMs etablering av CCS-anläggning.